

Spis treści

Przedmowa.....	9
I. Wstęp	11
I.1. Tradycje pomocy dzieciom i powstanie systemu opiekuńczego oraz szkolnictwa w Polsce po II wojnie światowej	11
I.2. Działalność Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD) w latach 1944(5) – 1961.....	19
I.3. Temat i cel pracy.....	25
I.4. Stan badań	29
I.5. Źródła	35
I.6. Struktura pracy.....	37
II. Lata 60.....	41
II.1. Reforma oświaty roku 1961 i jej wpływ na funkcjonowanie sy- stemu opieki nad dzieckiem	41
II.2. Działalność TPD a reforma edukacji z 1961 r.	48
II.3. Działalność TPD na wsi w latach 60.....	55
II.4. Działalność w środowisku lokalnym rodziny jako główne zada- nie TPD	59
II.5. Rozwój nowych form pracy TPD	63
II.5.1. Opieka nad osieroconymi i opuszczonymi dziećmi	63
II.5.2. Praca z dziećmi upośledzonymi umysłowo.....	66
II.6. Poradnie TPD: ich rozwój i zakończenie działalności	69
II.7. Ochrona „dobra dziecka” w przepisach prawnych. Rzeczywi- stość czy fikcja?	72
II.8. Dezorganizacja życia rodzinnego jako przyczyna zaburzeń za- chowania u nieletnich	80

III. Lata 70.	87
III.1. Krytyka i nowe rozwiązania w systemie oświaty i wychowania	87
III.2. Udział TPD w „jednolitym froncie wychowawczym”	95
III.2.1. Wprowadzanie „kultury pedagogicznej” przez TPD.	99
III.2.2. Wzmocnienie pracy w „środowisku lokalnym”	101
III.3. Ramię w ramię z Partią? Realizacja reformy w środowisku lokalnym.	103
III.3.1. Urzeczywistnianie reformy oświatowej	103
III.3.2. Współpraca z placówkami państwowymi.	106
III.4. Dalszy rozwój wypracowanych przez TPD form działalności	108
III.4.1. Nowe perspektywy w zakresie pracy adopcyjnej	108
III.4.2. TPD i ich sprzymierzeńcy w walce z demoralizacją wśród nieletnich	110
III.4.3. Współpraca z Ministerstwem Zdrowia	113
III.5. Walka z przestępczością i demoralizacją wśród nieletnich.	115
III.6. Próby reform sądownictwa oraz ich praktyka w celu polepszenia ochrony „dobra dziecka”	122
III.7. System opieki nad dzieckiem w obliczu kryzysu politycznego i ekonomicznego.	128
IV. Lata 80.	133
IV.1. Polska w cieniu kryzysu gospodarczego i ekonomicznego.	133
IV.2. Stare zadania i nowa rzeczywistość w pracy TPD.	145
IV.3. TPD w walce o najsłabszych	149
IV.3.1. Kryzys jako codzienny towarzysz pracy aktywistów TPD.	149
IV.3.2. O polepszenie sytuacji dzieci niepełnosprawnych.	151
IV.4. Pomoc w środowisku lokalnym – przykład pracy Zarządu Okręgowego TPD w Ciechanowie.	154
IV.5. Pod ochroną państwa.	159
IV.5.1. Obraz Polski jako państwa opiekuńczego w latach 80.	159
IV.5.2. Kwestia młodzieży polskiej i jej ochrona przed demoralizacją	162
IV.5.3. W trosce o polskie rodziny.	163

Spis treści

Uwagi końcowe	169
Wykaz skrótowców	173
Bibliografia	175
Źródła archiwalne	175
Gazety i czasopisma	177
Źródła internetowe	178
Źródła drukowane	178
Literatura uzupełniająca	180